Teksthjelp for (med-)liturgar

Dette dokumentet er tenkt som enkel språkhjelp for liturgar. Grammatikk og tips om uttale bør difor ikkje nyttast til meir enn ei første starthjelp for dei utan kjennskap til sørsamisk frå før. Får ein kontakt med lokale brukarar av sørsamisk språk vil det vera ei betre og meir korrekt hjelp. Omsetjing og ordforklaringar er gitt ord for ord i samsvar med sørsamisk setningsbygnad. Sørsamisk er eit kasus-språk, som tysk. Det brukar sjeldnare pre-/postposisjonar, og har i staden suffiks (endingar) på ordet som fortel retning/situasjon for substantivet.

Om uttale: Sørsamisk er eit mjukt språk – «som ei elv som duvar og buktar seg».

- Doble vokalar er lange vokalar
- Ae=lang æ
- H blir uttalt med ein pust som i «hand» òg når den står midt i eit ord, men ingen harkelyd som i tysk ach
- J er ein mjuk lyd, som norsk Jon og ikkje engelsk John.
- Alle bokstavar skal uttalast, så det er ein del tunge- og leppegymnastikk i forhold til dei fleste norske dialektar
  - unnataket er at ein «e» kan forsvinna inne i ord grunna suffiks som angir kasus på nomen – døme «elmierïjhkesne»: Kan uttalast elmierïjhk'sne. Dette er i vår samanheng mest relevant i sangtekstar når ein skal få stavelsar til å gå opp med rytmen i melodien.

Og det viktige er å ta det i bruk – prøv! Det blir satt stor pris på. Er du svært usikker så ta gjerne kontakt med oss på Saemien Åålmege - Saemien Åålmege.

(esb)

3 Aalkoe-baakoe – *Inngangs-ord*

L | (Gieries åålmege.) – *(Kjære menighet)*
Aarmoe jïh raeffie Jupmielistie, mijjen Aehtjeste
Nåde og fred (fra) Gud, (fra) vår Far
jïh Åejvie Jeesus Kristusistie.
og (fra) Herren Jesus Kristus.

jallh - *eller*
L | (Gieries åålmege.)
Mijjen Åejvie Jeesus Kristusen aarmoe
Vår Herre Jesus Kristi nåde
jïh Jupmelen gieriesvoete
og Guds kjærlighet
jïh Aejlies Voejkenen ektievoete dijjine årroeh.
og Heillige Ånds enhet (med) dere være.

jallh
L | Aehtjien, Baernien jïh Aejlies Voejkenen nommesne.
Faders, Sønns og Hellige Ånds (i) navn.

jallh
L | Aehtjien, Baernien jïh Aejlies Voejkenen nommesne:
Faders, Sønns og Hellige Ånds (i) navn:
Mijjen sjugniedæjja, lutniestæjja jïh hïegke-vedtije.
Vår skaper, frelser og liv-giver.

Mijjen Aehtjie – Vår Far

Åå | Mijjen Aehtjie guhte leah Elmierïjhkesne.
Vår Far som er (du) (i) Himmelriket.
Baajh dov nommem aejliestovvedh.
La ditt navn bli holdt hellig/helliges.
Baajh dov rïjhkem båetedh.
La ditt rike komme.
Baajh dov syjhtedem eatnamisnie sjïdtedh guktie Elmierïjhkesne.
La din vilje (på) jorden skje slik (som) (i) Himmelriket.
Vedtieh mijjese daan biejjien mijjen beajjetje laejpiem.
Gi (til) oss denne dagen vårt dagens brød.
Luejhtieh mijjeste maam mijjieh meadteme guktie mijjieh luejhtebe
Gi slipp på (fra) oss det (som) vi har syndet slik vi gir slipp på
dejstie guhth mijjese meadteme.
(fra) dem av dem (mot) oss har syndet.
Aellieh luejhtieh mijjem gïehtjelimmiej sïjse,
Ikke slipp oss fristelse inn i
vaallah vaarjelh mijjem bahheste.
men heller vern oss (fra) vondt.
Juktie rïjhke lea dov, faamoe jïh earoe ihkuven aajkan.
For riket er ditt, makten og æren evig (til) tid
Aamen.

24 Bueriesjugniedasse – *Velsignelsen*

Jupmele datnem bueriesjugnede jïh datnem vaarjele.
Herren (Gud) deg velsigne og deg bevare.
Jupmele jïjtse ååredæjjine dutnjien tjuavka
Herren sitt ansikt (mot)deg lyse
jïh datnem aarmode.
og deg vera nådig.
Jupmele jïjtse ååredæjjam dov gåajkoe jarkoe
Herren sitt ansikt deg mot vende
jïh dutnjien raeffiem vadta!
og (til) deg fred gi.

Aassjoestimmie – *Forsakelsen*

Manne bahham aassjostem
Jeg djevelen forsaker
jïh gaajhkem maam dorje.
og alt det som (han) gjør.

Jaahkoe – *Trosbekjennelsen*

Manne Jupmel-aahtjan jaahkam, faamoehkommes elmien jïh eatnemen sjugniedæjjese.
Jeg (på) Gud Fader tror, den allmektige himmelens og jordens skaper.

Manne Jeesus Kristusasse jaahkam,
Jeg (på)Jesus Kristus tror,
Jupmelen aajnehke Baarnan, mijjen åajvan
Guds enbårne Sønn, vår Herre,
gie Aejlies Voejkeninie åedtjine sjïdti, Maarja nïejteste reakadi,
som (ved)Den hellige ånd kjøtt ble, (av)Maria jomfru fødtes,
Pontius Pilatusen baelien njåvtasovvi, kroessese noeresovvi, jeemi jïh kroeptese bïejesovvi,
Pontius Pilatus under ble pint, (til) korset ble spikret, døde og (til) graven ble lagt,
våålese jaemede-rïjhkese vöölki, gåalmeden biejjien jaemiedistie tjuedtjieli,
ned til dødsriket fór, tredje dag fra døden stod opp,
bæjjese alman vöölki, Jupmelen, faamoehkommes Aehtjien, åelkies bielesne tjahkan,
opp til himmelen fór, Guds, den allmektige Faders høyre side (ved) sitter,
gubpede edtja bååstede båetedh, jielije jïh åemie almetjidie döömedh.
derfra skal tilbake komme levende og døde mennesker å dømme.

Manne Aejlies Voejkenasse jaahkam, gærhkoen aejlies ektievoetese,
Jeg Den hellige ånd tror på, kirke hellig enhet/fellesskap,
aejlies almetji tjåanghkenæmman, sådtoej luejhtiemasse,
helliges menneskers sammenkomme, syndenes forlatelse,
åedtjien tjuedtjielæmman jïh ihkuve jieliemasse.
legemets oppstandelse og evig liv.
Aamen *Amen*

Nattverd

Utdelingsord:
Kristusen åedtjie dutnjien vadtasovveme. Kristusen vïrre dutnjien vadtasovveme.
Kristi kropp, (for) deg er gitt. Kristi blod (for) deg er gitt.

Daate Jeesusen åedtjie. Daate Jeesusen vïrre.
Dette (er) Jesu legeme. Dette (er) Jesu blod.

Tilseiingsord:
Jeesus Kristuse gie kroessese noeresovvi jïh jaemiedistie tjuedtjieli,
Jesus Kristus som (til) korset ble korsfestet og (fra) døden stod opp,
jïjtse åedtjiem jïh vïrrem gaajhki mijjen sådtoej dïehre vadteme.
sin/sitt kropp og blod alle våre synder pga har gitt.
Mijjem nænnoste jïh viehkehte rïekteslaakan jaehkedh guktie ihkuve jielemem åadtjobe.
Oss (han) styrke og hjelpe på rett måte tro slik at evig liv (vi) får
Jupmelen raeffie dijjine!
Guds fred (med) dere!